

Datum van
inontvangstneming

:

15/09/2020

Geanonimiseerde versie

Vertaling

C-273/20 – 1

Zaak C-273/20

Verzoek om een prejudiciële beslissing

Datum van indiening:

22 juni 2020

Verwijzende rechter:

Bundesverwaltungsgericht (Duitsland)

Datum van de verwijzingsbeslissing:

23 april 2020

Verzoekster „tot Revision”

Bondsrepubliek Duitsland

Verweerster „in Revision”:

SW

Bundesverwaltungsgericht (hoogste federale bestuursrechter, Duitsland)

BESLISSING

[omissis]

in de bestuursrechtelijke zaak

1. SW,
2. ...,
3. ...,
4. ...,

verzoekster in eerste aanleg en verweerster „in Revision”,

[omissis]

tegen

Bondsrepubliek Duitsland,

[omissis]

verweerster in eerste aanleg en verzoekster „tot Revision” **[or. 2]**

In het geding geroepen partij:

Stadt Darmstadt, [omissis]

heeft de Eerste senaat van het Bundesverwaltungsgericht

op 23 april 2020

[omissis]

de volgende beslissing gegeven:

De procedure wordt geschorst.

Het Hof van Justitie van de Europese Unie wordt overeenkomstig artikel 267 VWEU verzocht om een prejudiciële beslissing over de volgende vragen:

1a) Kan bij de hereniging met een alleenstaande minderjarige vluchteling overeenkomstig artikel 10, lid 3, onder a), en artikel 2, onder f), van richtlijn 2003/86/EG van de Raad van 22 september 2003 het voortbestaan van diens minderjarigheid worden aangemerkt als een „voorwaarde” in de zin van artikel 16, lid 1, onder a), van richtlijn 2003/86/EG? Verzetten de voornoemde bepalingen zich tegen een nationale regeling van een lidstaat die aan de herenigde ouders van een alleenstaande minderjarige vluchteling in de zin van artikel 2, onder f), van richtlijn 2003/86/EG slechts een (afgeleid) verblijfsrecht in de lidstaat toekent dat alleen geldig blijft zolang de vluchteling daadwerkelijk nog minderjarig is?

b) Indien de vragen onder 1a) bevestigend worden beantwoord: moet artikel 16, lid 1, onder a), junctis artikel 10, lid 3, onder a), en artikel 2, onder f), van richtlijn 2003/86/EG aldus worden uitgelegd dat het een lidstaat – waarvan het nationale recht het (afgeleide) verblijfsrecht van de ouders beperkt tot het tijdstip waarop het kind de meerderjarige leeftijd bereikt – is toegestaan om een verzoek om toegang en verblijf met het oog op gezinshereniging van de nog in een derde land verblijvende ouders af te wijzen, wanneer de vluchteling meerderjarig is geworden vóór de definitieve

beslissing, in een administratieve of gerechtelijke procedure, op dit verzoek dat binnen een termijn van drie maanden na de erkenning als vluchteling is ingediend?

2. Indien de vragen onder 1 aldus worden beantwoord dat een afwijzing van de gezinshereniging niet is toegestaan: **[or. 3]**

Welke eisen moeten worden gesteld aan het werkelijke gezinsleven in de zin van artikel 16, lid 1, onder b), van richtlijn 2003/86/EG in het geval van een hereniging van de ouders met een vluchteling die meerderjarig is geworden vóór de beslissing op het verzoek om toegang en verblijf met het oog op gezinshereniging? Inzonderheid:

a) Volstaat daartoe een bloedverwantschap in rechtstreekse opgaande lijn [artikel 10, lid 3, onder a), van richtlijn 2003/86/EG], of is ook een werkelijk gezinsleven vereist?

b) Indien ook een werkelijk gezinsleven is vereist:

Hoe hecht dienen de gezinsbanden te zijn? Volstaan daartoe bijvoorbeeld occasionele of regelmatige contacten, moeten de gezinsleden onder hetzelfde dak leven of moet veeleer sprake zijn van een hechte leefgemeenschap waarvan de leden op elkaar zijn aangewezen?

c) Is voor de hereniging van de ouders – die nog in een derde land verblijven en een verzoek hebben ingediend om gezinshereniging met een als vluchteling erkend en intussen meerderjarig geworden kind – de aanname vereist dat na hun binnenkomst het gezinsleven (weer) wordt opgevat op de wijze als vereist overeenkomstig vraag 2b)?

Motivering:

I

- 1 Verzoekster, Syrisch onderdaan, verzoekt om afgifte van een nationaal visum voor gezinshereniging met haar zoon die als vluchteling is erkend.
- 2 Haar op 18 januari 1999 geboren zoon is in 2015 in de Bondsrepubliek Duitsland binnengekomen. Op 10 december 2015 heeft hij er een asielaanvraag ingediend en op 15 juli 2016 heeft het Bundesamt für Migration und Flüchtlinge (federaal agentschap voor migratie en vluchtelingen; hierna: „BAMF”) hem de vluchtelingenstatus toegekend. De vreemdelingendienst heeft hem vervolgens op 15 augustus 2016 een verblijfsvergunning toegekend met een geldigheidsduur van drie jaar overeenkomstig § 25, lid 2, van het Aufenthaltsgesetz (wet inzake het verblijf van vreemdelingen; hierna: „AufenthG”). Hij woont momenteel samen met zijn broer die op het tijdstip van zijn binnenkomst in de Bondsrepubliek Duitsland in het voorjaar van 2016 meerderjarig was. **[or. 4]**

- 3 Op 4 oktober 2016 heeft verzoekster voor zichzelf en drie andere kinderen (voornoemde verzoekende partijen 2, 3 en 4) bij de ambassade van de Duitse Bondsrepubliek in Beiroet (hierna: „ambassade” of „ambassade Beiroet”) een verzoek ingediend om afgifte van nationale visa met het oog op de gezinshereniging met haar zoon die op het grondgebied van de Bondsrepubliek Duitsland verblijft.
- 4 Bij besluiten van 2 maart 2017 heeft de ambassade de visumaanvragen afgewezen. Ter motivering daarvan heeft de ambassade aangevoerd dat het op grond van § 36, lid 1, AufenthG niet langer mogelijk is om een visum voor gezinshereniging aan verzoekster af te geven, aangezien haar zoon op 18 januari 2017 meerderjarig is geworden. Voorts is niet voldaan aan de voorwaarden van bijzondere kwetsbaarheid in de zin van § 36, lid 2, AufenthG. Het door verzoekster ingediende verzoek om een nieuw onderzoek is zonder resultaat gebleven.
- 5 Verzoekster heeft vervolgens beroep ingesteld bij het Verwaltungsgericht (bestuursrechter in eerste aanleg) dat verweerster bij beslissing van 1 februari 2019 heeft gelast een nationaal visum voor gezinshereniging aan verzoekster af te geven. Volgens de bestuursrechter is verweerster overeenkomstig § 6, lid 3, tweede volzin, juncto § 36, lid 1, AufenthG verplicht om een visum af te geven. Aan alle vereiste voorwaarden is immers voldaan; met name op grond van de rechtspraak die het Hof van Justitie van de Europese Unie (hierna: „Hof”) heeft ontwikkeld in zijn arrest van 12 april 2018, A en S (C-550/16, EU:C:2018:248), dient de zoon als minderjarige te worden aangemerkt.
- 6 Verweerster heeft tegen dit vonnis rechtstreeks cassatieberoep („Sprungrevision”) ingesteld, ontleend aan schending van § 36, lid 1, AufenthG. Op het tijdstip van de beslissing van de feitenrechter in laatste aanleg [omissis] – volgens de rechtspraak van het Bundesverwaltungsgericht het doorslaggevende tijdstip voor de beoordeling van de minder- of meerderjarigheid – was de zoon van verzoekster geen minderjarige vluchteling. De rechtspraak van het Hof kan niet op het onderhavige geval worden toegepast, aangezien het aangehaalde arrest alleen is gewezen met betrekking tot het criterium „alleenstaande minderjarige” in de zin van artikel 10, lid 3, onder a), van richtlijn 2003/86/EG. In het aangehaalde arrest wordt geen uitspraak gedaan over de vraag of ook dan een visum voor toegang en verblijf moet worden afgegeven aan de ouders van een meerderjarig geworden vluchteling, wanneer zij volgens nationaal recht geen aanspraak zouden hebben op een van de minderjarige vluchteling onafhankelijk recht van verblijf en het land bijgevolg onmiddellijk weer zouden moeten verlaten. In dit geval is sprake van een andere feitenconstellatie, aangezien de zoon van verweerster in de onderhavige zaak (ook) bij diens erkenning als vluchteling [**or. 5**] minderjarig was en de gezinshereniging in kort geding had kunnen worden afgedwongen. Via deze weg is het immers mogelijk om het recht op gezinshereniging geldend te maken voor meerderjarige bloedverwanten in rechtstreekse opgaande lijn, hetgeen volgens richtlijn 2003/86/EG alleen onder bepaalde voorwaarden mogelijk is. De zoon van verweerster is bovendien geen alleenstaande minderjarige, aangezien hij met zijn broer samenwoont. Volgens nationaal recht hebben de erkenning als

vluchteling en de vervolgens afgegeven verblijfsvergunning geen terugwerkende kracht tot de datum van indiening van de asielaanvraag.

II

- 7 De behandeling van de zaak moet worden geschorst. Het Hof van Justitie van de Europese Unie dient overeenkomstig artikel 267 VWEU te worden verzocht om een prejudiciële beslissing over de in het dictum geformuleerde vragen. Deze vragen hebben betrekking op de uitlegging van artikel 16, lid 1, onder a) en b), van richtlijn 2003/86/EG van de Raad van 22 september 2003 inzake het recht op gezinshereniging (PB 2003, L 251, blz. 12; hierna: „richtlijn 2003/86/EG”).
- 8 1. De juridische beoordeling van de onderhavige zaak wordt volgens nationaal recht beheerst door het Aufenthaltsgesetz („AufenthG”) in zijn thans geldende versie als gepubliceerd op 25 februari 2008 (BGBl. I, blz. 162), laatstelijk gewijzigd bij artikel 4b van het Dritte Gesetz zur Änderung des Waffengesetzes und weitere[r] Vorschriften (derde wet tot wijziging van de wapenwet en van aanvullende bepalingen) van 17 februari 2020 (BGBl. I, blz. 166).
- 9 Op grond hiervan wordt het voor het onderhavige geding toepasselijke rechtskader gevormd door de navolgende bepalingen van het nationale Aufenthaltsgesetz („AufenthG”):

§ 6 Visum

[...]

(3) Voor een verblijf van lange duur is een visum voor het grondgebied van de Bondsrepubliek Duitsland (nationaal visum) vereist dat vóór de binnenkomst wordt verleend. Het wordt verleend in overeenstemming met de voorschriften die gelden voor de verblijfsvergunning, de Europese blauwe kaart, de verblijfstitel, de vestigingsvergunning en de permanente EG-verblijfsvergunning.

[...] [or. 6]

§ 36 Hereniging met ouders en andere gezinsleden

(1) Aan de ouders van een minderjarige vreemdeling die houder is van een verblijfsvergunning overeenkomstig § 25, lid 1, of lid 2, eerste volzin, eerste alternatief, [...] moet in afwijking van § 5, lid 1, punt 1, en § 29, lid 1, punt 2, een verblijfsvergunning worden afgegeven indien er zich geen ouder op het federale grondgebied bevindt die daadwerkelijk de zorg heeft voor de minderjarige vreemdeling.

(2) Aan andere gezinsleden van een vreemdeling kan een verblijfsvergunning worden afgegeven met het oog op gezinshereniging indien deze noodzakelijk is ter voorkoming van bijzondere kwetsbaarheid.

§ 30, lid 3, en § 31 zijn van overeenkomstige toepassing op meerderjarige gezinsleden en § 34 is van overeenkomstige toepassing op minderjarige gezinsleden.

§ 25 Verblijf om humanitaire redenen

[...]

(2) Aan een vreemdeling moet een verblijfsvergunning worden afgegeven indien het federaal agentschap voor migratie en vluchtelingen hem de vluchtelingenstatus in de zin van § 3, lid 1, van de asielwet of de status van subsidiaire bescherming in de zin van § 4, lid 1, van de asielwet heeft verleend. [...]

[...]

- 10 2. De prejudiciële vragen zijn relevant voor de beslechting van het hoofdgeding. Het beroep kan alleen slagen indien het recht op gezinshereniging dat verzoekster wil doen gelden, haar toekomt bij rechtstreekse toepassing van artikel 10, lid 3, onder a), van richtlijn 2003/86/EG van de Raad van 22 september 2003 inzake het recht op gezinshereniging (PB 2003, L 251, blz. 12). Dit is afhankelijk van het antwoord van het Hof op de gestelde prejudiciële vragen.
- 11 2.1 Op grond van het nationale recht heeft verzoekster geen wettelijk recht op de afgifte van een visum met het oog op gezinshereniging met haar zoon.
- 12 Een dergelijk wettelijk recht zou alleen kunnen worden ontleend aan § 36, lid 1, AufenthG dat ziet op de gezinshereniging van ouders met een minderjarige vreemdeling die een gekwalificeerde verblijfsvergunning op humanitaire gronden bezit, hem met name toegekend na zijn erkenning als vluchteling en ongeacht of hij in zijn eigen levensonderhoud kan voorzien en over passende huisvesting beschikt, wanneer zich geen ouder op het federale grondgebied bevindt die daadwerkelijk de zorg heeft voor de betrokken minderjarige vreemdeling. De hereniging van ouders met meerderjarige kinderen wordt geregeld bij § 36, lid 2, AufenthG en **[or. 7]** kan alleen worden toegestaan nadat discretionair is vastgesteld dat sprake is van een bijzondere kwetsbaarheid (§ 36, lid 2, AufenthG); of in het geval van verzoekster aan deze voorwaarden is voldaan, heeft de feitenrechter tot dusver nog niet vastgesteld.
- 13 Aan de voorwaarden van § 36, lid 1, AufenthG is in casu niet voldaan. Volgens de vaste rechtspraak van het Bundesverwaltungsgericht kunnen ouders alleen dan volgens § 36, lid 1, AufenthG aanspraak maken op gezinshereniging met een minderjarige vluchteling, wanneer laatstgenoemde op het tijdstip van de beslissing (door de bevoegde administratieve instantie of de feitenrechter) op het verzoek om gezinshereniging nog altijd minderjarig is. Volgens nationaal recht vervalt het verblijfsrecht van herenigde ouders op de datum waarop de minderjarige vluchteling meerderjarig wordt. De hereniging van ouders is immers verschillend van die van kinderen, in die zin dat de hereniging van laatstgenoemden op de

lange termijn is gericht, aangezien de aan een kind afgegeven verblijfsvergunning wordt omgezet in een autonoom en van de gezinshereniging losstaand verblijfsrecht zodra het kind meerderjarig wordt (§ 34, lid 2, AufenthG). Dit verblijfsrecht kan worden verlengd zolang nog niet is voldaan aan de voorwaarden voor toekenning van een verblijfsrecht van onbepaalde duur (nationale vestigingsvergunning of permanente EG-verblijfsvergunning). Aan met hun kind herenigde ouders kent het Duitse recht geen soortgelijk autonoom verblijfsrecht toe zodra het kind volwassen is. De Duitse wetgever heeft immers geen gebruik gemaakt van de (discretionaire) bevoegdheid die overeenkomstig artikel 15, lid 2, van richtlijn 2003/86/EG aan de lidstaten is verleend [omissis]. Een verlenging van de aan de ouders afgegeven verblijfsvergunning blijft gebonden aan het voortbestaan van de herenigingsvoorwaarden (in dit geval § 36, lid 1, AufenthG) en is bijgevolg niet langer mogelijk zodra het kind volwassen is. Hieruit volgt dat de herenigde ouders in beginsel het grondgebied moeten verlaten indien zij op dat tijdstip nog niet voldoen aan de voorwaarden voor toekenning van een vestigingsvergunning (van onbepaalde duur) of een permanente EG-verblijfsvergunning overeenkomstig richtlijn 2003/109/EG, dan wel geen internationale bescherming genieten.

- 14 Volgens deze regelgevende benadering is het recht op gezinshereniging dat op grond van § 36, lid 1, AufenthG aan ouders wordt toegekend, uitsluitend bedoeld om daadwerkelijk bescherming te bieden aan alleenstaande minderjarige vluchtelingen en om tegemoet te komen aan hun behoefte om met hun ouders in gezinsverband samen te leven. De behoefte van de ouders om met hun **[or. 8]** kind samen te leven, doet in het licht van deze doelstelling niet ter zake. Het laten overkomen van de ouders heeft slechts één wezenlijke reden, met name de grote zorg- en beschermingsbehoeften van minderjarige vreemdelingen met een verblijfsvergunning op humanitaire gronden die, zolang deze behoeften daadwerkelijk blijven bestaan, dringend behoefte hebben aan de aanwezigheid van een ouder die daadwerkelijk de zorg voor het kind heeft. Deze doelstelling houdt niet in dat op het tijdstip van hun visumaanvraag – of zelfs daarvóór – aan de ouders uitzicht wordt geboden op een gewaarborgd verblijfsrecht.
- 15 Een uitlegging van § 36, lid 1, AufenthG volgens welke de minderjarigheid van de te herenigen vluchteling beoordeeld wordt aan de hand van het tijdstip van indiening van zijn asielaanvraag [zie in dit verband het aangehaalde arrest van het Hof van 12 april 2018, A en S (C-550/16, EU:C:2018:248)], zou volgens de algemeen aanvaarde uitleggingsregels niet eens mogelijk zijn, aangezien het Unierecht voorschrijft dat ook de bijzonderheden van het Duitse recht in aanmerking moeten worden genomen bij de beoordeling of op dat tijdstip is voldaan aan het criterium „minderjarigheid” in de zin van artikel 2, onder f), juncto artikel 10, lid 3, van richtlijn 2003/86/EG. Bij § 36, lid 1, AufenthG heeft de Duitse wetgever het recht op gezinshereniging volgens artikel 10, lid 3, onder a), van richtlijn 2003/86/EG weliswaar definitief in nationaal recht willen omzetten (BT-Drs. 16/5065, blz. 176). Deze intentie neemt daarentegen niet weg dat uit de totstandkomingsgeschiedenis en de bewoordingen van deze bepalingen, alsook uit het criterium van afwezigheid van een ouder die daadwerkelijk de zorg

voor het kind heeft, kan worden opgemaakt dat een gezinshereniging op grond van deze regeling alleen dan en alleen voor zo lang kan worden toegestaan als noodzakelijk is voor het verzekeren van de daadwerkelijke zorg en begeleiding ten behoeve van een persoon die op grond van zijn leeftijd nog steeds op die zorg is aangewezen. Deze regeling beoogt geen langere of blijvende hereniging van bloedverwanten in rechtstreekse op- of neergaande lijn die losstaat van het verzekeren van daadwerkelijke zorg, en zij staat een dergelijke hereniging ook niet toe. Nergens in de regeling staat bepaald dat het tijdstip waarop de gezinshereniger als „minderjarige vreemdeling” moet worden aangemerkt, (voor eens en voor altijd) wordt vastgesteld op een tijdstip vóór het daadwerkelijk bereiken van de meerderjarige leeftijd; dit geldt ook en zelfs wanneer dit tijdstip wordt vervroegd naar de datum van indiening van de visumaanvraag met het oog op gezinshereniging, zoals wordt aangenomen bij de gezinshereniging van kinderen (§ 32, lid 1, AufenthG) [omissis]. De uitdrukkelijke wil van de nationale wetgever staat derhalve in de weg aan een dienovereenkomstige Unierechtconforme uitlegging van het nationale recht. **[or. 9]**

- 16 2.2 Het antwoord van het Hof op de prejudiciële vragen onder 1 is van doorslaggevend belang om uit te maken of het door verzoekster geldend gemaakte recht op afgifte van een visum met het oog op gezinshereniging, haar toekomt bij rechtstreekse toepassing van artikel 10, lid 3, onder a), van richtlijn 2003/86/EG. Aan de voorwaarden voor een rechtstreekse toepassing van de richtlijnbevestiging is kennelijk voldaan [zie in dit verband het arrest van het Hof van 26 februari 1986, Marshall (152/84, EU:C:1986:84, punten 46 e.v.)]: het betreft een inhoudelijk gezien onvoorwaardelijke en voldoende nauwkeurige bepaling die aan particulieren het recht verleent om hierop een beroep te doen en die de Duitse wetgever binnen de op 3 oktober 2005 verstreken omzettingstermijn (artikel 20, lid 1, van richtlijn 2003/86/EG) in onvoldoende mate in het nationale recht ten uitvoer heeft gelegd. Artikel 10, lid 3, onder a), van richtlijn 2003/86/EG legt aan de lidstaten een precieze positieve verplichting op, waaraan een duidelijk omschreven recht is verbonden. Dit artikel verplicht de lidstaten om in het door die bepaling aangegeven geval gezinshereniging van bloedverwanten van de eerste graad in rechtstreekse opgaande lijn van de gezinshereniger toe te staan, zonder dat zij daarbij over een beoordelingsmarge beschikken [zie arrest van het Hof van 12 april 2018, A en S (C-550/16, EU:C:2018:248, punt 43)]. Met name artikel 10, lid 3, onder a), van richtlijn 2003/86/EG laat de lidstaten geen beoordelingsmarge bij het verlenen van toestemming voor toegang en verblijf met het oog op gezinshereniging, ongeacht de in artikel 4, lid 2, onder a), van richtlijn 2003/86/EG genoemde voorwaarden. De wettelijke definitie van „alleenstaande minderjarige” in artikel 2, onder f), van richtlijn 2003/86/EG biedt de lidstaten ook niet de mogelijkheid om deze begripsbepaling zelf in te vullen of om zelf het tijdstip te bepalen waarop aan de aldaar genoemde voorwaarden moet zijn voldaan.
- 17 Het antwoord op de tweede prejudiciële vraag is bepalend voor de eventuele instructiemaatregelen die de feitenrechter nog moet nemen teneinde vast te stellen

of de gezinshereniging tot doel heeft om (opnieuw) in werkelijk gezinsverband samen te leven.

- 18 Aan de overige – niet in de prejudiciële vragen vermelde – voorwaarden om in aanmerking te komen voor gezinshereniging bij rechtstreekse toepassing van artikel 10, lid 3, onder a), van richtlijn 2003/86/EG, is eveneens kennelijk voldaan. De zoon van verzoekster is erkend als vluchteling. Op het tijdstip van zijn binnenkomst en van de indiening van zijn verzoek om internationale bescherming was hij minderjarig en alleenstaand. Hieraan doet niet af dat hij sinds de binnenkomst op het federale grondgebied van zijn meerderjarige broer in het voorjaar van 2016 **[or. 10]** met laatstgenoemde samenwoont. Zijn broer is geen ouder die daadwerkelijk de zorg heeft voor de minderjarige vreemdeling (§ 36, lid 1, AufenthG), en evenmin een krachtens de nationale wet verantwoordelijke verwant. Volgens de vaststellingen van de bestuursrechter – die bindend zijn voor de in laatste aanleg rechtsprekende cassatierechter [omissis] – had deze broer ook volgens het Syrische familierecht niet daadwerkelijk de zorg voor de zoon van verzoekster. Voorts kan deze broer ook niet worden aangemerkt als een krachtens de wet of het gewoonterecht verantwoordelijke volwassene in de zin van artikel 2, onder f), van richtlijn 2003/86/EG. Verzoekster heeft haar verzoek om gezinshereniging, samen met haar verzoek om afgifte van een visum in de ambassade Beiroet op 4 oktober 2016, ook ingediend binnen drie maanden na de bij besluit van het BAMF van 15 juli 2016 erkende vluchtelingenstatus [zie in verband met deze voorwaarde arrest van het Hof van 12 april 2018, A en S (C-550/16, EU:C:2018:248, punt 61)].
- 19 3. De voorgelegde vragen behoeven opheldering door het Hof van Justitie.
- 20 3.1 Met zijn prejudiciële vraag 1a) wenst de verwijzende rechter in wezen te vernemen of in het geval van een hereniging van een ouder met een alleenstaande minderjarige vluchteling het daadwerkelijke voortbestaan van diens minderjarigheid een „voorwaarde” is in de zin van artikel 16, lid 1, onder a), van richtlijn 2003/86/EG waaraan volgens een lidstaat moet zijn voldaan om positief te kunnen beslissen op een verzoek om toegang en verblijf, ook nog op het tijdstip zelf van die beslissing. Deze vraag is in het onderhavige geval gerezen met betrekking tot een feitenconstellatie waarin het nationale recht – in casu het recht van de Bondsrepubliek Duitsland – voorschrijft dat het recht op gezinshereniging a priori alleen mag worden toegekend aan de ouders van een minderjarige vluchteling voor het tijdvak tot en met diens meerderjarigheid en bij het intreden daarvan in beginsel niet voorziet in het behoud of de verlenging van hun verblijfstitel, ongeacht of nog steeds is voldaan aan de andere voorwaarden voor gezinshereniging.
- 21 Volgens de verwijzende rechter vindt de onderhavige probleemstelling geen afdoend antwoord in het hierboven aangehaalde arrest van het Hof van 12 april 2018 in de zaak C-550/16. Dit arrest bindt de verwijzende rechter, voor zover het bepaalt dat in het geval van een hereniging van een ouder met een alleenstaande minderjarige vluchteling in de zin van artikel 2, onder f), juncto artikel 10, lid 3,

van richtlijn 2003/86/EG, het criterium „minderjarigheid” moet worden beoordeeld aan de hand van het tijdstip [**or. 11**] van diens asielaanvraag. Volgens de verwijzende rechter kan dienaangaande redelijkerwijs niet worden betwijfeld [zie arrest van het Hof van 6 oktober 1982, C.I.L.F.I.T. (283/81, EU:C:1982:335, punt 16)] dat deze uitlegging van het Unierecht in het onderhavige geval a fortiori toepassing vindt, aangezien de vluchteling zelfs op het tijdstip van zijn erkenning nog minderjarig was.

- 22 Deze bindende vaststelling van het relevante tijdstip voor de beoordeling van de vraag of de gezinshereniger als „minderjarige vluchteling” moet worden aangemerkt, laat evenwel de vraag onbeantwoord welke impact deze kan hebben op de uitlegging en toepassing van de redenen die de lidstaten volgens artikel 16, lid 1, van richtlijn 2003/86/EG kunnen aanvoeren om een verzoek om toegang en verblijf met het oog op gezinshereniging af te wijzen dan wel om een verblijfstitel niet te verlengen. In het hierboven aangehaalde arrest van het Hof van 12 april 2018 in de zaak C-550/16 komen de uitlegging en toepassing van artikel 16 van richtlijn 2003/86/EG niet aan bod. Dit was ook niet noodzakelijk, gelet op de gestelde prejudiciële vraag en de Nederlandse rechtssituatie die kennelijk afwijkt van die in Duitsland. De verwijzende rechter neigt naar een uitlegging van artikel 16, lid 1, van richtlijn 2003/86/EG volgens welke het begrip „voorwaarden” in de zin van artikel 16, lid 1, onder a), van richtlijn 2003/86/EG niet alleen doelt op de in hoofdstuk IV van de richtlijn genoemde algemene vereisten voor de uitoefening van het recht op gezinshereniging – die in artikel 4, lid 1, eerste volzin, en lid 2, van richtlijn 2003/86/EG overigens ook met „voorwaarden” worden aangeduid. Volgens de verwijzende rechter strekt dit begrip zich daarentegen uit tot alle voorwaarden voor een Unierechtconforme gezinshereniging waaraan – naast de in artikel 6 en artikel 7, leden 1 en 2, van richtlijn 2003/86/EG opgesomde „vereisten voor de uitoefening van het recht op gezinshereniging” – moet zijn voldaan bij de bevoorrechte hereniging van ouders met een alleenstaande minderjarige vluchteling, daaronder begrepen dus ook diens minderjarigheid. Ook hier betreft het een in de richtlijn vastgestelde voorwaarde voor de hereniging van de ouders waaraan in casu op het tijdstip van de beslissing op het verzoek om toegang en verblijf met het oog op gezinshereniging de facto niet langer was voldaan. Dit alleen al behoeft opheldering door het Hof [prejudiciële vraag 1a), eerste volzin].
- 23 Wanneer de „minderjarigheid” moet worden beschouwd als een „voorwaarde” in de zin van artikel 16, lid 1, onder a), van richtlijn 2003/86/EG, dan moet worden uitgemaakt of het [**or. 12**] relevante tijdstip voor de beoordeling van de minderjarigheid en bijgevolg ook voor de toepasbaarheid van artikel 10, lid 3, onder a), van richtlijn 2003/86/EG, in casu het tijdstip van de asielaanvraag, ook doorslaggevend is voor de te nemen beslissing overeenkomstig artikel 16, lid 1, van richtlijn 2003/86/EG. In dat geval zou ook een gezinshereniger die op het tijdstip van de overeenkomstig artikel 16, lid 1, van richtlijn 2003/86/EG te nemen beslissing intussen meerderjarig is geworden, ongeacht zijn daadwerkelijke leeftijd hoe dan ook permanent en onomkeerbaar voldoen aan deze voorwaarde voor de eerste afgifte en latere verlenging van verblijfstitels, voor zover althans

binnen drie maanden na zijn erkenning als vluchteling een verzoek om gezinshereniging is ingediend. Met zijn prejudiciële vraag 1a), tweede volzin, wenst de verwijzende rechter hierover duidelijkheid te verkrijgen. Wanneer de relevante overwegingen van het hierboven aangehaalde arrest van het Hof van 12 april 2018 in de zaak C-550/16 mutatis mutandis worden toegepast, ligt een dergelijke „fictieve permanente minderjarigheid” weliswaar voor de hand. Dit is evenwel niet het geval tegen de achtergrond van een nationale rechtssituatie waarin de lidstaat met gebruikmaking van de hem bij artikel 15, leden 2 en 4, van richtlijn 2003/86/EG gelaten uitvoeringsmarge bij de beoordeling of en in hoeverre aan herenigde bloedverwanten in rechtstreekse opgaande lijn een autonoom verblijfsrecht moet worden toegekend, bewust ervan heeft afgezien om aan herenigde ouders een autonoom verblijfsrecht op grond van nationaal recht te verlenen. Een voor de doeleinden van artikel 10, lid 3, van richtlijn 2003/86/EG in het leven geroepen „fictieve minderjarigheid” op grond waarvan – zoals in casu – de daadwerkelijk ingetreden meerderjarigheid en het daarmee gepaarde wegvallen van de hulp- en zorgbehoefte permanent buiten beschouwing dienen te blijven voor de toepassing van de artikelen 13 en volgende van richtlijn 2003/86/EG, doet evenwel niet af aan het feit dat een hierbij aanknopende verblijfstitel met het oog op gezinshereniging afhankelijk blijft van het voortdurende verblijf van de (daadwerkelijk dan wel fictief minderjarige) vreemdeling [op het nationale grondgebied]. Ook ongeacht de in artikel 15, leden 2 en 4, van richtlijn 2003/86/EG gelaten uitvoeringsmarges zou echter reeds vóór het verstrijken van de in artikel 15, lid 1, van richtlijn 2003/86/EG genoemde termijn in wezen een autonoom verblijfsrecht – dat wil zeggen losstaand van de daadwerkelijke zorgverlening ten behoeve van een alleenstaande minderjarige vluchteling – voor de herenigde ouders ontstaan, waarbij bovendien het vereiste van „ten laste komend” [artikel 4, lid 2, onder a), van richtlijn 2003/86/EG] buiten toepassing zou blijven. **[or. 13]**

- 24 Aangezien artikel 16, lid 1, van richtlijn 2003/86/EG definitief en exhaustief regelt onder welke voorwaarden de lidstaten een verzoek om toegang en verblijf met het oog op gezinshereniging kunnen afwijzen of, in voorkomend geval, kunnen weigeren een verblijfstitel te verlengen, is het volgens de verwijzende rechter ook niet mogelijk om de „fictieve minderjarigheid” alleen in aanmerking te nemen bij de binnenkomst en de afgifte van een eerste verblijfstitel met een geldigheidsduur van ten minste één jaar (artikel 13, lid 2, van richtlijn 2003/86/EG), om vervolgens pas bij een verlenging van deze verblijfstitel rekening te houden met het feit dat de gezinshereniger daadwerkelijk meerderjarig is (geworden).
- 25 b) Indien het Hof de prejudiciële vraag 1a) aldus beantwoordt dat het criterium „alleenstaande minderjarige” in de zin van artikel 10, lid 3, onder a), van richtlijn 2003/86/EG moet worden aangemerkt als één van de in deze richtlijn gestelde voorwaarden als bedoeld in artikel 16, lid 1, onder a), van richtlijn 2003/86/EG, dan wenst de verwijzende rechter met zijn daarop aansluitende prejudiciële vraag 1b) te vernemen of een verzoek om gezinshereniging dat conform de rechtspraak van het Hof [arrest van 12 april 2018, A en S (C-550/16,

EU:C:2018:248, punt 61)] binnen de gestelde termijn is ingediend, overeenkomstig artikel 16, lid 1, onder a), van richtlijn 2003/86/EG kan worden afgewezen op grond van het feit dat aan de ouders na hun hereniging met de alleenstaande minderjarige vluchteling volgens nationaal recht geen autonoom verblijfsrecht kan worden toegekend.

- 26 3.3 Met de tweede prejudiciële vraag wordt het Hof verzocht om duidelijkheid te verschaffen over de voorwaarden die moeten worden gesteld aan het onderhouden van een werkelijk gezinsleven in de zin van artikel 16, lid 1, onder b), van richtlijn 2003/86/EG, alsook aan de wijze waarop dit in een dergelijk geval moet worden gecontroleerd.
- 27 Het recht op gezinshereniging beoogt in wezen de voortzetting of opbouw van een werkelijk gezinsleven. Deze doelstelling vindt bevestiging in de totstandkomingsgeschiedenis van de richtlijn [zie bijvoorbeeld de toelichting van de Commissie bij het oorspronkelijke richtlijnvoorstel van 1 december 1999 [COM(1999) 0368 def.] aangaande artikel 11, punt 2, en artikel 13, punt 1]. Deze doelstelling kan ook worden opgemaakt uit de overwegingen 2 en 6 en uit een aantal uitdrukkelijke bepalingen van de richtlijn. Zo heeft de gezinshereniging overeenkomstig artikel 2, onder d), van richtlijn 2003/86/EG tot doel om de eenheid van het gezin te behouden. Artikel 5, lid 2, en artikel 11, lid 2, van richtlijn 2003/86/EG zien op de vereisten inzake het verkrijgen van bewijs voor het bestaan van een gezinsband. Het vereiste van een werkelijk **[or. 14]** gezinsleven komt het duidelijkst tot uitdrukking in artikel 16, lid 1, onder b), van richtlijn 2003/86/EG. Artikel 16 van richtlijn 2003/86/EG bevat een limitatieve opsomming van de redenen op grond waarvan een (eerste) verzoek tot toegang en verblijf met het oog op gezinshereniging kan worden afgewezen, een eerder toegekende verblijfstitel kan worden ingetrokken of de verlenging ervan kan worden geweigerd [zie ook de toelichting van de Commissie bij het gewijzigd voorstel voor een richtlijn van de Raad inzake het recht op gezinshereniging, COM(2002) 225 def., PB 2002 E, blz. 136, aangaande artikel 16]. In dit verband heeft de Commissie gesteld dat sprake moet zijn van een werkelijk huwelijks- en gezinsleven dat is bedoeld om „de eenheid van het gezin te handhaven of te herstellen”.
- 28 Volgens de verwijzende rechter volgt uit het bovenstaande dat een louter formele huwelijks- of gezinsband op zich niet volstaat om het recht op gezinshereniging te laten gelden, maar dat het verzoek om gezinshereniging ook tot doel moet hebben om een werkelijk huwelijks- of (in dit geval) gezinsleven te hervatten in de lidstaat waar de gezinshereniger verblijft. Allicht zal de prejudiciële vraag 2a) in deze zin worden beantwoord, in welk geval de prejudiciële vraag 2c) bevestigend moet worden beantwoord.
- 29 Volgens de verwijzende rechter is het echter moeilijker om uit te maken welke concrete voorwaarden aan een werkelijk gezinsleven moeten worden gesteld [prejudiciële vraag 2b)]. Er is immers een brede scala van mogelijke gezinsbanden, gaande van occasionele contacten tot een hechte leefgemeenschap

waarvan de leden van elkaar afhankelijk zijn. In dit verband wenst de verwijzende rechter verduidelijking over hoe grondig moet worden gecontroleerd of wel degelijk sprake is van een intentie om een werkelijk gezinsleven in de vereiste mate te hervatten alvorens een eerste beslissing op een verzoek om gezinshereniging te nemen, en of het daarbij van belang is of het kind op het tijdstip van die beslissing reeds meerderjarig is. Voor zover bij een gezinshereniging van ouders met minderjarige kinderen doorgaans zonder aanvullende informatie of nader onderzoek wordt aangenomen dat deze hereniging ertoe strekt om een werkelijk gezinsleven te creëren dan wel te hervatten, wenst de verwijzende rechter in het bijzonder te vernemen of een dergelijke „automatische” aanname eventueel **[or. 15]** ook geldt voor ouders van wie de kinderen op het tijdstip van de beslissing op het verzoek om gezinshereniging reeds meerderjarig zijn, maar die – wegens de vervroeging van het relevante tijdstip voor de beoordeling van hun minderjarigheid – evenwel nog steeds vallen onder de bepalingen van artikel 10, lid 3, onder a), van richtlijn 2003/86/EG.

- 30 4. Ook al zou in casu niet worden voldaan aan de voorwaarden voor de toepassing van de versnelde procedure overeenkomstig artikel 105 van het Reglement voor de procesvoering van het Hof, toch verzoekt de verwijzende rechter het Hof om de onderhavige zaak zo spoedig mogelijk te behandelen. Een eventueel doorwerkende bescherming van minderjarigen zou immers mettertijd steeds minder zinvol worden. Dit geldt niet alleen in het onderhavige geval maar ook in tal van andere gevallen waarin de hier gestelde vragen zijn gerezen of nog zullen rijzen, gelet op het grote aantal vluchtelingen dat in Duitsland verblijft. Een spoedige opheldering is derhalve wenselijk.

[omissis]